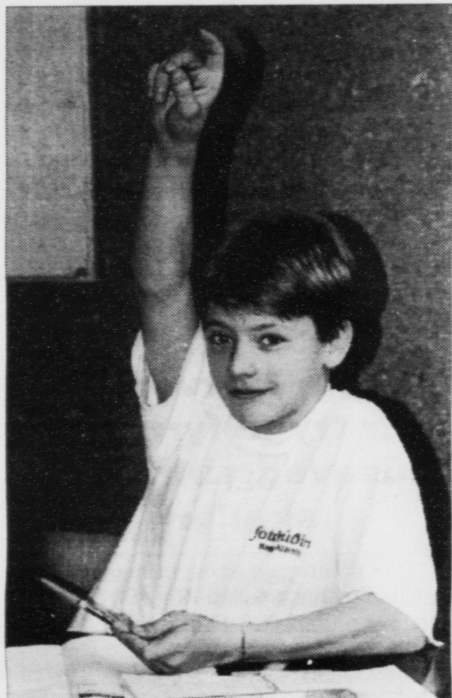

Meirilutin í mentanarnevndini:

Skúlalógin útsetast eitt ár

Meirilutin í mentanarnevndini vil fegin hava støðið kannað í fólkaskúlanum aftan á sjeypda flokk og mælir tí til aftur at fara undir 13 árs-royndirnar

EIRIKUR LINDENSKOV

Løgtingið hevur nú samtykt uppskotið til nýggja fólkaskúlalóg við áðru viðgerð. Tað merkir, at tingið nú kann fara undir triðju viðgerð av lógaruppskötinum, og tá kunnu broytingar gerast. Men vanligt er ikki, at uppskot verða broytt stórvægis millum áðru og triðju viðgerð.

Tað var Eilíf Samuelson, landsstýrismaður í skúlamálum, sum legði málið fyrri tingið. Men í mentanarnevndini eru ávísar broytingar gjørdar. Trivnaðarnevndin býtti seg í eini meirilutu - samgongan, og ein minniluta, andstøðan. Men meirilutin hevur gjørt ávísar - heldur enn ikki umfatandi broytingar í mun til uppskotið hjá landsstýrsmanninum.

Meirilutabundini eru, Bjarni Djurholm, Lisbeth L. Petersen, Eyðun Viderø og Maria Hansen.

Kunnleika- og dugnaskapsstøðið hækkast
Tey eru samd við landsstýrið um, at neyðugt er at samtykkja nýggja fólkaskúlalóg, og vísa eisini á, at rætt er at tákta frálærana í grundleggjandi lærugreinum lesing, skrivning, rokning, málfakunum og náttúrlærugreinum.

Tey vísa eisini á, at orsakað av vantandi fíggjar-

møguleikum vóru fyrri fáum árum síðani skeiðbýttu lærugreinar í framhaldsdeildini strikaðar. Tey gera vart við, at eingin møguleiki er at býta undirvísingina í framhaldsdeildini í grund skeið og viðkað skeið og staðfesta tey eisini, at tað enn sum áður er ein fíggjarligur spurningur.

Meirilutin ger eisini greitt, at talan er um eina ávísa førleikaspjæðing í fólkaskúlanum, og av tí at tað er ein aðalregla, at tilboð og møguleikar skulu standa øllum javnbjóðis í boði, eigur landsstýrismaðurin at umhuga, hvussu fólkaskúlin aftur kann bjóða skeiðbýtta undirvísing fyrri at tryggja, at miðal kunnleika- og dugnaskapsstøðið hækkar.

Taka til eftirtektar upplýsingar um prisin

Landsstýrismaðurin hevur gjørt greitt, at uppskotið fer at dyrka skúlaferkið við 8,5 mió krónum um árið. Men Føroya Lærarafelag og Tórshavnar Skúlaráð hava mett, at lógin kann hava árligar meirútreiðslur, sum vera fleirfaldt meiningina hjá landsstýrsmanninum - heilt upp í 80 - 120 millóir meira.

Ráðleggjarnevndin, sum hevur orðað álitið, hevur ikki tikið støðu til henda spurning. Meirilutin heldur, at sannlíkt er, at skúlaferkið

Hóast Eilíf Samuelson, landsstýrismaður í skúlamálum segði, at broytingaruppskotið hjá Mentanarnevndini maltrakteraði uppskotið hjá landsstýrinum, so samtykti løgtingið uppskotið hjá meirilutanum í mentanarnevndini við áðru viðgerð. Uppskotið útsetir m. a. gildissetanina av nýggju fólkaskúlalógini í eitt ár, hevur eina aðra skúlastýrisskipan og tryggjar teimum deyvu betri kor í fólkaskúlanum. Meirilutin í mentanarnevndini hevur kortini ikki tikið støðu til, um ella hvussu nógv størri útreiðslur landskassans verða...

verður dyrari at reka. Men tey duga ikki at siga, hvussu stór henda meirútreiðsla verður - og taka tí upplýsingarnar frá landsstýrsmanninum í skúlamálum, Eilíf Samuelson til eftirtektar.

Meirilutin sigur, at tað ikki er ráðiligt at seta lógina í gildi longu í ár, tí tað ber ikki til at útvega skúlanum neyðugu pengarnar, eins og neyðugt eisini er hjá skúlanum at fyrireika seg til broyttu skipanina.

Tí verður mælt til, at lógin verður sett í gildi 1. august 1998 - men parturin um skúlastýri skal ikki koma í gildi fyrr enn eitt ár seinni, heldur meirilutin, sum ikki tekur undir við uppskötinum hjá landsstýrsmanninum um skúlastýri.

Meirilutin heldur annars: - at greiða skal fást á, hvør skal gjalda fyrri serligu fakhølini í fólkaskúlanum - at tilboð til eftirútbúgving skal standa lærarum í boði - at læraraútbúgvingin verður dagfórd

- at læraraútbúgvingin í størri mun skal snúgvast seg um fatan og frálæru í vinnuligum lærugreinum

Nei til felagsskúlastýri

Meirilutin í mentanarnevndini er ósamdur við landsstýrsmanninum í uppskötinum um skipan av skúlastýrum - skúlnaðurin millum skúla og kommunu gerst ov stórur, sigur nevndin. Men skipanin við skúlanevndum eigur at verða dagfórd, soleiðis at kommunustýri aftan á kommunuval velja í mesta lagi tvey umboð í eitt skúlastýri. Foreldrini skulu velja í mesta lagi trý umboð og lærararnir eitt umboð. Skúlastjórin, sum skal vera foddur limur, verður skrivari, men hevur ikki atkvøðurætt. Tikið verður ikki undir við skipanini um felagsskúlastýri.

Meirilutin mælir til at skipa fyrisingina av skúlaferkinum eftir sama leisti, sum lógaruppskotið leggur upp til, og at skipanin kemur í gildi aftan á næsta bý- og bygdaráðsval.

Føroyskt undirvísingartilfar - og varðveita danskt í 3.

Meirilutin heldur, at undirvísingartilfarið í fólkaskúlanum eigur at vera føroyskt. Í nýggju lærugreininu náttúr/tøkni finst einki tilfar á føroyskum í løtuni. Meirilutin heldur, at neyðugt er at hava hetta tilfar tókt, áðrenn henda lærugrein gerst veruleiki. Hetta kann betri gerast, um gildissetanin verður útsett, sigur meirilutin.

Meirilutin tekur undir við, at frálæran í donskum byrjar í triðja flokki. Tó heldur meirilutin, at tímalatið í donskum í triðja flokki eigur at vera minkað við tveimum tímum um vikuna, og at hesir báðir tímarir skulu leggjast afturat móðurmálsundirvísingini.

Deyv tryggari kor

Undir nevndarviðgerðini hava umboð fyrri deyva-felagið ført fram, at støðan hjá teimum deyvu er versnað seinastu árin. Eitt aðal-málið í skúlaskipanini farnu árin hevur verið, at øll børn skulu savnast í fólkaskúlanum. Henda gongd hevur havt við sær, at brekað børn nú í stóran mun eru í skúla í nærumhvørvinum. Umboðini fyrri tey deyvu vistu á, at teirra ynski er, at tey deyvu verða savnað á einum skúla.

Hesum sjónarmiði tekur meirilutin undir við. Meir-

ilutin heldur somuleiðis, at tey deyvu eru ein serstakur bólkur í skúlaumhvørvinum, og at teirra serstøða eigur at vera nevnd í serstakari lógargrein, har landsstýrsmanninum verður heimilað at seta reglur um bugnað fyrri umhvørvi og undirvísing fyrri hesi brekaðu í skúlaferkinum.

Kvæðini pláss í skúlanum

Ein av spurningunum undir nevndarviðgerðini hevur verið kvæðamentanin. Meirilutin er samdur um, at hesin mentanararvur eigur sín fulla rætt í skúlanum á javnt við aðrar lærugreinar. Tí skjýtur meirilutin upp, at kvæðamentan, kvøðing/føroyskur dansur verður sett í § 8, sum eitt nýtt punkt 1.

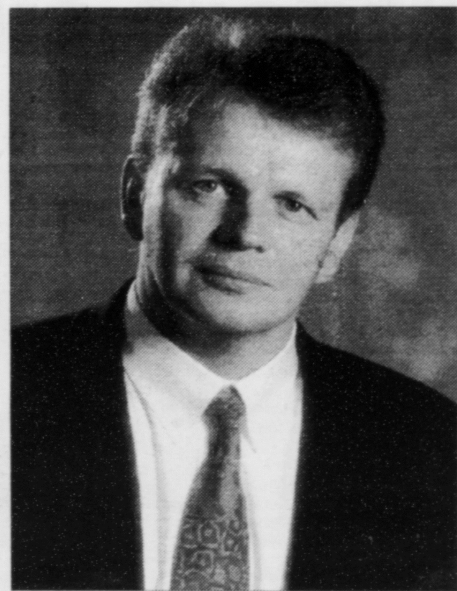
Meirilutin heldur eisini, at 13 ára royndin aftur eigur at verða innførd í skúlan. Tey eru ikki á sannførd um, at 13-ára royndin er hin besta, men tey halda, at ein eftirmeting eigur at verða gjørt eftir sjei ára lokna skúlagongd.

Undir nevndarviðgerðini eru komið undan kavi, at tá skipanin við breytatilboðum er farin at virka, er

sannlíkt, at smærri framhaldsskúlnir fara at hava ilt við at bjóða ta undirvísing, sum lógin fer at geva møguleikar fyrri. Í tí sambandi er nevnt, at møguleiga verður neyðugt at flyta næmingar úr summum framhaldsskúlam í størri skúlar. Sum dømi er Sandoyar Meginskúli nevndur, men eisini aðrir skúlar við avmarkaðum næmingagrundarlag kunnu koma í ta støðu, at hildið verður skilabest at flyta næmingar í størri skúlar.

Meirilutin sigur seg vera greiðan um, at skal sum frægast fást bruturúr og nýtslulvirðið í skúlaungdómi okkara eftir lídna skúlagongd standa mót við kostnaðin av skúlaferkinum, so verður neyðugt at samskipa undirvísingina meira millum skúlnar.

Meirilutin heldur tað kortini vera óheppið at flyta skúlaungdóm millum oyggjar og mælir tí frá, at eitt nú Sandoyggin verður partur av eini størri skúla-eind við tí úrsliti, at framhaldsnæmingarnir verða fluttir av oynni.

Bjarni Djurholm er formaður í mentanarnevndini, sum er samd við landsstýrinum í, at neyðugt er at samtykkja nýggja fólkaskúlalóg. Mentanarnevndin visir eisini á, at rætt er at tákta frálærana í grundleggjandi lærugreinum lesing, skrivning, rokning, málfakunum og náttúrlærugreinum